

2026-08-19 Nr. NV-2177

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-26-940(2); 26-941(2); 26-942(2); 26-943(2); 26-944(2) TAIS-26-6534(3); 26-6538(3); 26-6537(3); 26-6536(3); 26-6535(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ ĮSTATYMO NR. X-1024 15-2, 15-4, 16, 102 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTŲ ĮSTATYMO NR. IX-1709 2, 80, 84 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BANKŲ ĮSTATYMO NR. IX-2085 67 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CENTRINIŲ KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1682 36, 49 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Finansų ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-08-18	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP (II dalis) ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Šiuo metu nacionaliniu lygiu galiojantis teisinis reguliavimas neužtikrina pakankamai efektyvaus finansų rinkos dalyvių koncentracijos rizikos, kylančios dėl pagrindinės sandorio šalies (sandorio šalių tarpininkas, kuris tampa pirkėju iš visų pardavėjų ir pardavėju visiems pirkėjams) (toliau – PSS), valdymo. Kolektyvinio investavimo subjektų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose išvestinių finansinių priemonių sandoriai diferencijuojami pagal jų pobūdį (biržiniai ar nebiržiniai, o ne į tai, kiek realios rizikos jis sukelia), neatsižvelgiant į centrinės tarpuskaitytos teikiamą rizikos mažinimo poveikį. Sprendžiant minėtas problemas priimta Direktyva, kuri įpareigoja finansų maklerio įmones ir kredito institucijas stebėti ir valdyti koncentracijos riziką, kylančią dėl PSS, parengti planus ir nustatyti tikslus rizikai, susijusiai su sisteminės reikšmės PSS, stebėti ir mažinti. Atitinkamai Direktyvos nuostatos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Sprendžiant finansų rinkos dalyvių koncentracijos rizikos problematiką siūloma į nacionalinę teisę perkelti Direktyvos nuostatas, pavyzdžiui, siūloma:

- Nustatyti pareigą finansų maklerio įmonėms į savo rizikos valdymo politiką, strategijas ir procedūras įtraukti koncentracijos rizikos, kylančios dėl PSS, vertinimą ir valdymą bei įpareigoti finansų maklerio įmonių vadovus parengti planus ir nustatyti kiekybiškai įvertinamus tikslus koncentracijos rizikai, susijusiai su sistemiškai svarbiomis PSS, stebėti ir mažinti;
- Sustiprinti priežiūros institucijos vaidmenį, įpareigojant ją stebėti ir vertinti finansų rinkos dalyvių koncentracijos rizikos, susijusios su PSS, valdymo pokyčius ir pažangą bei suteikti priežiūros institucijai teisę reikalauti, kad finansų maklerio įmonės, bankai ir centrinės kredito unijos sumažintų pozicijas PSS atžvilgiu arba jas perskirstytų, kai kyla pernelyg didelė koncentracijos rizika;
- Nustatyti griežtesnius investicijų diversifikavimo ir sandorio šalies rizikos limitus tiems išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinės tarpuskaitytos neatlieka veiklos leidimą gavusios ar pripažintos PSS;
- Užtikrinti vienodą biržinių ir nebiržinių išvestinių finansinių priemonių traktavimą kolektyvinio investavimo subjektų investicijų tikslais.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad siūlomas teisinis reglamentavimas užtikrins efektyvesnę finansų maklerio įmonių ir kredito įstaigų koncentracijos rizikos, kylančios dėl PSS, vertinimą ir valdymą.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☒ Taip ☐ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☒ Taip ☐ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☒ Taip ☐ Ne

Dėl siūlomų pakeitimų tikslinei grupei sukeliama prisitaikymo išlaidų suma nėra reikšminga.
Projektas suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS ☒ TM ☐ FM ☐ AM ☒ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☐ ŽŪM ☐ LSA ☒ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☐ Kita

Projektas taip pat derintas su Lietuvos banku, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Finansų ministerijos ir asocijuotais rinkos dalyviais.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI Projektas svarstytas 2026 m. rugpjūčio 18 d. tarpinstituciniame pasitarime. Pastabų neišsakyta. Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.
--

PAŽYMĄ PARENGĖ Tautvydas Brazdžiūnas Ekonomikos politikos grupė , patarėjas
--